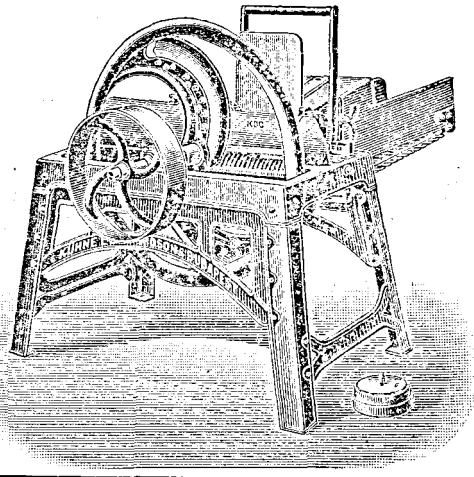

ERDÉLYI GAZDA

Legujabb, könnyű hajtású, egyszerűen kezelhető és nagy munkabírásu
„TUBULÁR“ tejfölöző gépek kézi és gőzhajtásra,
Szeeskavágó és Répavágógépek elismert, gondos ki-
 vitelben készülnek

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyárában **MOSONBAN.**

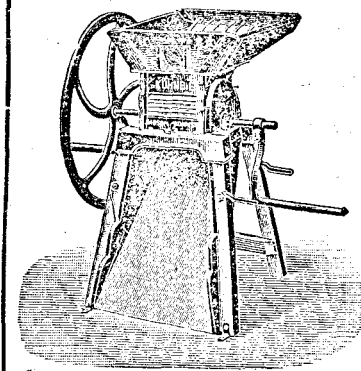
Kiváló munkabírásu **„RAPID“** daráló gépek és
TENGERI MORZSOLÓK kézi és erőműhajtásra.

Burgonyamosó és osztályozó gépek,

**TAKARMÁNYFÜLLESZTŐK, TELJES TAKARMÁNYBEREN-
 DEZÉSEK, EKÉK, BORONÁK, ROSTÁK, KONKOLYOZÓK,**

Bevált hírneves **„MOSONI DRILL“** tolókereskes rendszerű sorvetőgépek.

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.**

1333

Uri divat-üzlet Kolozsvárt.

Hasznos

Karácsonyi ajándék cikkek!

Férfi fehérneműek, fehér és színes ingek, lábravalók, háló ingek és gallérok, fehér és színes kényezők, zsebkenedők, harisnyák stb.

Nagy választék legujabb nyakkendők, selyemkendők, gallérvédők, divatos mellényekben.

Legujabb kalapok, sapkák, keztyük, sétabotok és esőernyők.

Pénn-, szivar- és cigarettatárcák, zsebkések, illatszerek, ruha-, haj- és magyar gyártmányu fogkefék.

Gyári áron, mivel azok tovább vezetve nem lesznek, kiárusítatnak: utazó cikkek, vadászkabátok, felöltők, férfi topánok, plaidek és kocsitakarók.

Tisztelettel:

Sándor Ágoston és Társa

Kolozsvár,

Mátyás király-tér.

1437

Uri divat-üzlet Kolozsvárt.

**Földbirtokeladás,
 Haszonbérbeadás,
 Haszonbérbevétel,
 Birtokpárczellázás,**

Birtokvásárlás,

Üzemtervek készítése,

Gazdaságok berendezése,

Házak eladása és vétele,

Hitelügyletek,

Konverziók,

Tűz- és jégbiztosítások,

Kárbecslések.

és általában: minden nagyobb szabásu, kiváló ügyeséget és megbízhatóságot igénylő

Gazdasági ügylet

tárgyában való megbízást minden más tényezőnél olcsóbban, szolidan, gyorsan és diszkrétan teljesít egy anyagilag is teljesen garanciaképes egyén.

1422 Czime: a kiadóhivatalban.

Ugyanezen cím által korostotnok sürgösen
 500—1000 k. holdig terjedő

erdélyi birtokok bérletre.

Nőtlen kertész,

aki egyszersmind a számtartói teendők egy részét is elvégezni képes, alkalmazást talál 1905. március 1-jére Aranyos-Gyéresen ifj. Báró Wesselényi Miklósné udvarában. Fizetés udvari ellátás mellett megállapodás szerint. Bővebben tudakozhatni Sigmond Márton gazdatisztnél ugyanott. 1446.

Elsőrangú „Erzsébet Gőz- és Kádfürdő”

Kolozsvár, Kis-Szamos-u. 1. sz., a Tornavivóda mellett.

Az összes helyiségeket kibővítettem és renováltattam: kényelmes, tágas vetkezőkkel, külön timsós fürdővel, dörzsölő-szobával és belégzési gyógymóddal (inhalatióval) elláttam, és a mai kor igényeinek megfelelőleg berendeztem.

Pártfogást kérve maradok 1426 hazafias tisztelettel: Pintér Gusztáv, fürdőbérlo. Telefon 393. sz.

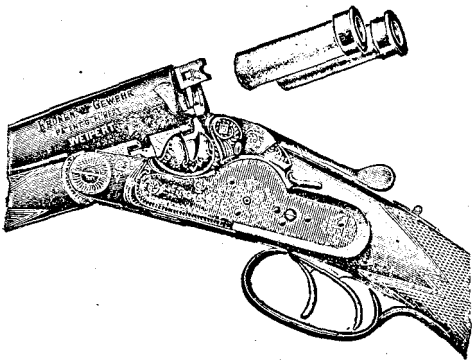
Wertheimer József

1391

mezőgazdasági szesz-, szeszfinomító, sajtolt szeszélesztő gyára és tejpgazdasága

Kolozsvár, Árpád-út 38.

Korona-fegyver Fükert-féle külön szab. záróval

szabadalmazva Ausztriában Magyarországon, Németországban, Belgiumban, Franciaországban és Angolországban.

A Korona-fegyver Fükert-féle külön szabad. elzáróval a jelenkor legjobb és legkitűnőbb vadászfegyvere.

Ezen tény lebizonyítására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a Korona-fegyver zárója nemcsak az eddig ismeretes 3-, 4-, 5-szörös závrall, illetve csapszeggel van megerősítve, hanem az eddig szabadon hagyott csövön is, mely tudvalevőleg a tüzelésnél s különösen füstnélküli löpor használatánál, a legerősebb gázyomást állja ki, miután azok a cső-kamrában, mint szorosan körülzárt pofadékokban fekszenek.

A fegyvercsövön található toldalékok ezen oldalpofák kivágásaiba erősen benyulnak és megátolják annak a hímaból való ellökődését. Ezen két külön závrzat tartóssága oly nagy, hogy az eddigi závrzatot túlságosan oly nagy, melynél jobbat és előnyösebbet el sem lehet képzelni.

eljesen felszabadítja, miért is ezzel egyetemben oly záróképeséget ér el, melynél jobbat és előnyösebbet el sem lehet képzelni.

A töltés és tüzelés a Korona-fegyvernél a legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a závrzat egyszerű nyitása által mindkét zár önmagától feszítődik és biztosítatik és a kilőtt töltények is önműködőleg vettettek ki.

A Korona-fegyver kis külső löpöntökkel bír, a melyekről nemcsak könnyen felismerhetjük, hogy melyik cső lövetett ki, hanem kívánat szerint a zárat kézzel is vagy beszoríthatjuk.

Minden Korona-fegyvernél kiváló gond fordítatik a löképeségre.

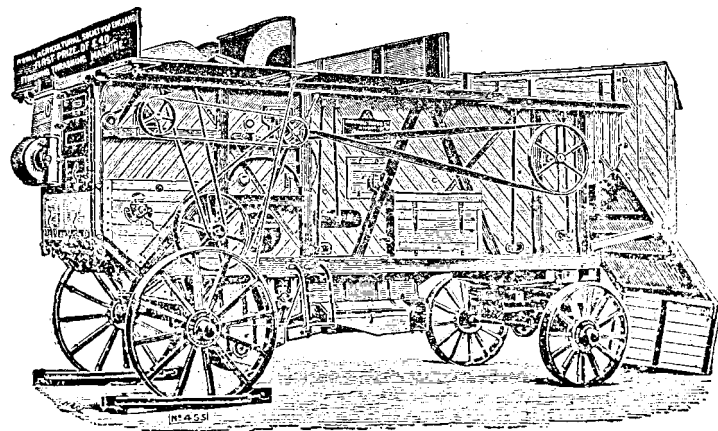
A Korona-fegyver mint vontatópuska, dupla fegyver, hátrás stb. is szállíthatik.

Kimerítő árjegyzéket ugy erről, valamint minden más vadászfegyverről és szerszámról, kívánatra ingyen és bérmentve küld a fegyvergyár 1421

G. FÜKERT, Weipert, Erzgebirge, Böhmen.

Kitüntetve ő felségeik a magyar király, a szász és szerb király által. — 36 érem.

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros Marshall Sons & Co. L. vezérügnöke BUDAPEST, V., Váci-ut 40—46.

Ajánlja:

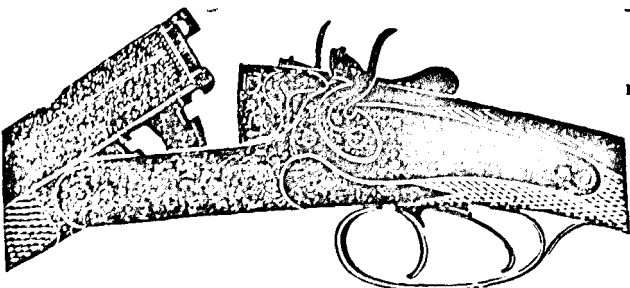
Eredeti MARSHALL-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányú legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és lóher cséplőgépeit és törekrostaít vaslemezből.

A folyó évben körülbelül 1000 drbot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb, mint bármely másfajta törekrosta.

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta leírást, mintát és elismerő levél-füzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. 1066

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (prácios) puskaüves

Páris 1900. világiállítás: „GRAND PRIX.”

KWIZDA-féle restitutions fluid

cs. és kir. szab. mosóviz lovak részére. Egy üveg K. 2-80.

40 év óta az udvari istállóban a katonai és polgári nagyobb istállóban használatban, nagyobb megerősítés előtt és után erősítőül, inak merevése ellen stb. s a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szallaglégpárnával.

Bokavédő szalagok

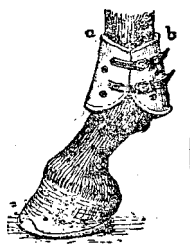

GUMMIBÓL szürke, fekete, barna és fehér színben ed 4 nagyságban állítatik elő és pedig a bal és jobb lábára.

A bokára, a-b-gig mérve, melynek körülete 20—22 cm. megfelel az 1. sz. 24—27 cm. megfelel a 3. sz. 22—24 cm. » 2. sz. 27—30 cm. » a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben drbonként 1. sz. K. 5-50. 2. sz. K. 5-90. 3. sz. K. 6-40. 4. sz. K. 7-30. Fekete, barna v. fehérszín. 1. sz. K. 5-90 2. sz. K. 6-40. 3. sz. K. 6-80. 4. sz. K. 7-70.

Főraktár: 1291. I.

Kwizda János Ferenc es. és kir. osztr., magy. kir., román kir., és bolgár fejedelmi udv. szállító kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei WIEN.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH, Budapest, Váci-körút 63.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármely rendszerű vadász- és cséplő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8—kilogrammin.

Ujdonság: Browning-féle automatikus sorét Ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve. Lovelzés magyar! Lovelzés magyar

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az erdélyrészi közlegelők rendezése. I. <i>Deák Ignác.</i>	621
Sertéstakarmányozási kísérlet. — <i>J.</i>	622
Amerikai gépek erdélyben. I. <i>Tokaji László.</i>	623
„Unikum” nevű löherdörzsölőgép ismertetése. <i>Tarsoly Zoltán.</i>	624
Tájértékesítés Németországban. <i>Báró Malcoms Jeromos.</i>	624
Kisebbszakközlemények.	625
Ház tartás.	625
Egyleti élet:	
Meghívó az E. G. E. igazg.-vál. ülésére.	625
Vegyes közlemények:	
Féltreagyarázott szavak helyreigazítása. <i>É.</i>	626
Piaci és vásári ártudósítások.	627
Mírdetések.	

Az erdélyrészi közlegelők rendezése.

I.

Megint egy igen gyenge gazdasági esztendő zárószámadataival foglalkozunk, melynek nyereség- és veszteség-számlái kétségbejítő rossz mérleggel fognak zárulni. A befektetett tőkék nem hozták meg a várt kamatjövödelmeket, sőt az üzleti eredmények a gazdaság minden ágazataiban veszteséget mutatnak.

A jeleni aszályos esztendővel különben nem is remélhettünk, nem is várhattunk jóvedelmet. Ére fél évvel ezelőtt el lehattunk készülvél. Nem is ezzel az inséges esztendővel akarok e cikkben foglalkozni, nem a küszöbön álló inség jeremiádjait akarom itt elsírni, mert hisz ez egy rendkívüli, de mulékony állapot, ami tapasztalat szerint csak minden 40-50 esztendőben szokott ilyen mérvben előfordulni. Ez tehát az általános állapotok elbírálására mértékadó nem lehet. Azonban kétségtelenül alkalmas időpont ennek az esztendőnek a vége arra, hogy letargikus álmainkból ébresztő-óráként felverjen, hogy szemeinket felnyissa s tekintetünket a fenyegető gazdasági válságok felé irányítsa. Fenyegető mezőgazdasági válságok! Mik lehetnek azok? Megmondom.

Ma már nem azt a régi jó világot éljük, midőn a mezőgazdaság — mint mondani szokták — kényelmes pipaszó mellett is kielégítette, biztosította az akkor még kis igényű magyar gazda életszükségeit. Nem bizony, mert ma hazánk legtávolabb eső vidékei is belejutottak a világverseny hullámverő forgatagába, ahol többé a régi kezdetleges gazdasági rendszerek alapjain megállani nem lehet. A túlfokozott életszükségleti igények, az évről-évre emelkedő közterhek, a megváltozott — mondjuk megromlott gazdasági munkáviszonyok stb., stb., ma már föltétlenül azt követelik, hogy az ósdi rendszertelenségekkel szakítva minél gyorsabban igyekezzünk a legszigorúbb üzleti számításokon alapuló okszerű gazdálkodás alapelveire helyezkedni. Különben a kikerülhetetlen válságok készületlenül találunk s egész özönükkel fognak egyszerre nyakunkba zúdulni.

Megjegyzem, hogy ezek a bevezető elme-futtatások csak szűkebb hazánk, az erdélyi részek gazdasági állapotaira vonatkoznak, mert

az anyaország viszonyai földrajzi és természet fekvésükénél fogva is egészen más s minden tekintetben kedvezőbb elbírálás alá esnek.

És most rátérek cikkem tárgyára: az erdélyrészi közlegelők rendezésére.

Az erdélyi részekben az állattenyésztés, s főképpen a szarvasmarhatenyésztés képezte mindig s képezi ma is a gazdasági jövedelem legnagyobb, legbiztosabb alapját. Ezt az alapot pedig természetesen a mi sajátos viszonyaink között, a földbirtok egyéb művelési ágainak kizárásával, a természetes fűtermő rétek és legelőterületek szolgáltatják. Elvitáztatlanul egyik elsőrendű közgazdasági kérdés tehát nálunk a külterjes gazdálkodásra utalt és hivatott erdélyi vármegyékben ezeknek a nagyfontosságú, de elhanyagolt művelési ágaknak felkarolása. A rét és kaszáló területek a magán birtokosok tulajdonában nincsenek éppen kizárólag a természetre bízva, habár ezek kezelésében is temérdek javítani való van; ellenben a közbirtokossági és községi tulajdont képező óriási közlegelő területek általában még mindig az őszi állapot stádiumában elparlagosodva, elposványosodva, dudvák, bokrok, csetjék és zsombékok által elborítva várják a szabadító emberi kéz munkáját, hogy rendeltetésüknek teljes mértékben szolgálatára álhassanak. Sajnos, ez így van! Legelőink sorsa csak a jó Isten gondozására van bízva.

Ahol nincsen a többi művelési ágak arányában elegendő természetes rét és legelő, ott az állattenyésztés természetesen csak alárendelt harmad-negyed rangú szerepet játszik. Nálunk e tekintetben elég kedvezők az állapotok, mert rét, legelő bőven van.

Mi az oka tehát mégis, hogy az erdélyi részek állattenyésztése a kedvező arány dacára az országban számra nézve majdnem az utolsó helyen áll? Ennek kell keresnünk az okát, amit könnyen meg is találhatunk a rétek és legelők fentebb vázolt elhanyagolásában.

Az ország mezőgazdasági statisztikája szerint Erdélynek kerekszámokban beszélve 1.5 millió kat. hold réteje, 1.4 millió kh. legelője s így összesen 2.9 millió khold állati takarmányt termő földterülete van.

Ezen területen él:

1.164.476 drb. szarvasmarha,
190,675 „ ló,
2,287 „ öszvér és számár.

Jobb és megbízhatóbb magvak

nem léteznek, mint a minőket
— 31 év óta szállít —

Mauthner Ödön
— cs. és kir. udvari —

magkereskedése

Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

— ÁRJEJYZÉKEK —
ingyen és bérmentve küldetnek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Bubapest, V. kerület alkotmány-utca 31. szám.

Gabona osztály	Vetőmag osztály.	Gép osztály.
Frőtakarmány osztály.	Gazdasági anyag osztály.	Biztosítási osztály.
Tenyészállat osztály.	Borgazdasági osztály.	Díjszabási osztály.

Alapítóke: 531,200 korona. Tartalékalap: 220,000 korona. Forgalmi vissztérítési alap: 81,409 korona. Tagok száma: 1034.

Prospectust ingyen és bérmentve küldünk!

Az 1904. évi őszi és téli

anyag- és gép-árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

Egyéb időny árjegyzékünk a következők:

Tavaszi és őszi magárjegyzék. — Tavaszi anyag- és gépárjegyzék. — Tavaszi szőlő és kertművelési árjegyzék. — Szarvas- és borszalagos árjegyzék. — Aratási és cséplési árjegyzék.

A szövetkezetbe való belépés áldozattal nem jár. Saját érdekünköt mozdítjuk azzal elő. Nyomatványokat szívesen küldünk.

771,001 drb. sertés,
1.650,662 „ juh,
177,637 „ kecske,
összesen 3.956,738 darab gazd. állat 3.207,522 métermázsa elősúlylyal és 210.912,382 korona értékkel.

Esik 1 kat. hold takarmánytermő (rét, legelő) területre 1.31 drb. átlag-állat 86 kiló elősúlylyal (16 nincs benne) és 72.70 korona értékkel. Nohát ez olyan kevés, olyan alacsony arány, hogy első tekintetre alig lehet elhinni. Pedig így van. Ez jobban kimagyarázva azt teszi, hogy Erdélyben egy hold föld, minek fele kaszáló, fele legelő, átlagos számítás szerint eltart egy olyan képzelte gazdasági állatot, mely 86 kiló elősúlylyal és 72 korona értékkel bír. Ebből könnyen ki lehet számítani, mennyi értékű takarmányt termelhetnek a mi legelőink, főleg ha számításba vesszük még azt is, hogy a szántó területek szintén tekintélyes százalékkal járulnak a mesterséges takarmánynemekkel s egyélt szemes erőtakarmánnyal állataink táplálásához.

Deák Ignác.

Sertéstakarmányozási kísérlet.

Az amerikai Tennessee állam kísérleti állomásának vezetője, Soule tanár az *American Agriculturist* legutóbbi számában közli az ezirányú, 2 éven át folytatott kísérletek eredményeit. Az első kísérletet 24 sertéssel eszközölték, melyeket 8, három-három sertésből álló csoportokba osztottak. A kísérlet időtartama 60 nap volt. 32 sertéssel 4-es csoportokban történt 1903-ban a második kísérlet 77 napon át. A kísérlet megismétlését azért tartották szükségesnek, hogy az egyedek különbözőségének befolyása kiküszöböltesse amennyire csak lehet és hogy nagyobb számú állatokkal végzett kísérletekből legyen meríthető a tanulság. E kísérletek célja volt, hogy a gabonalisztakarmány értékét egymagában való és lefőlözött tej különböző mennyiségeivel való kombinált etetésnél kiderítsék.

Az első kísérletnél fehér Chester és Berkshire fajtát használtak; az 1903-i kísérletnél berkshire-it, melyek azonban gyengébb minőségűek voltak, mint az előző kísérlet állatai, ami az elért eredmények kisebb és kevésbé egyforma mértékéből látható. A sertések rekeszekbe voltak zárva és naponként kétszer takarmányoztattak.

A takarmányadagok nagyságát a kísérlet kezdetén és végén, az állatok súlyát és az elért gyarapodást a következő kimutatás tünteti ki csoportonként:

Csoport-szám	Takarmány neve	A kísérlet éve 1902., tartama 60 nap		A kísérlet éve 1903., tartama 77 nap	
		Kezdetben kg.	Végén kg.	Kezdetben kg.	Végén kg.
I.	Tengeri liszt 2 rész } Búzaliszt 1 „ }	0.50	1.85	0.62	1.56
	Lefőlözött tej	1.50	5.50	1.50	4.52
	A sertések átlagsúlya	32.0	77.50	43.75	88.35
	Összes gyarapodás	45.50 kg.		44.30 kg.	
II.	Tengeri liszt 2 rész } Búzaliszt 1 „ }	0.50	1.58	0.62	1.37
	Lefőlözött tej	3.0	9.50	3.75	8.25
	A sertések átlagsúlya	34.0	78.15	44.60	88.25
	Összes gyarapodás	43.75 kg.		43.65 kg.	
III.	Tengeri liszt 2 rész } Búza „ 1 „ }	0.50	1.33	0.62	1.20
	Lefőlözött tej	4.50	12.0	5.62	10.70
	A sertések átlagsúlya	31.4	75.8	49.60	95.0
	Összes gyarapodás	44.40 kg.		49.4 kg.	
IV.	Tengeri liszt 2 rész } Búza „ 1 „ }	0.50	1.08	0.62	1.05
	Lefőlözött tej	6.0	13.0	7.50	12.0
	A sertések átlagsúlya	36.8	84.5	51.85	96.0
	Összes gyarapodás	47.7 kg.		44.07 kg.	
V.	Tengeri liszt	0.50	1.66	0.62	1.05
	A sertések átlagsúlya	30.90	57.60	36.35	45.60
	Összes gyarapodás	26.75 kg.		9.25 kg.	
VI.	Tengeri liszt	0.50	1.65	0.62	1.05
	Lefőlözött tej	4.0	11.65	5.00	8.00
	A sertések átlagsúlya	30.8	82.30	36.35	75.00
	Összes gyarapodás	51.50 kg.		38.65 kg.	
VII.	Tengeri liszt 2 rész } Búza „ 1 „ }	0.50	1.65	0.62	1.05
	Lefőlözött tej	4.00	11.65	5.00	8.00
	A sertések átlagsúlya	29.75	79.10	36.10	75.35
	Összes gyarapodás	49.35 kg.		39.15 kg.	
VIII.	Tengeri liszt 2 rész } Sojababliszt 1 „ }	0.50	1.65	0.62	1.05
	Lefőlözött tej	4.00	11.65	5.0	8.0
	A sertések átlagsúlya	30.15	78.80	39.35	79.60
	Összes gyarapodás	48.8 kg.		40.25 kg.	

Azok körül a takarmányozási módok közül, amelyeknél 0.50 kg. gabonaliszt 1.50—6 kg. lefőlözött tejjel együtt adatott, a 4.5 és 6 kg. lefőlözött tejadagot tartalmazó takarmány érte el a legnagyobb gyarapodást. A legnagyobb fejenkénti és naponkénti gyarapodás a III. és IV. csoportnál van 0.7 kg.-mal. Ezeket követik mindjárt az I. és IV. csoportok 0.675 kg.-mal. A többi csoportoknál 0.65 kg. a gyarapodás. A legnagyobb gyarapodás azoknál a csoportoknál észlelhető, melyekben lefőlözött tej meg a 2:1 arányban tengeri és búzaliszt adatott.

A gazda azután már most könnyen számíthatja ki, hogy melyik takarmányozási mód lehet az ő saját viszonyai közt legnyereségesebb és a súly gyarapodásaival milyen tiszta nyereségek állhatnak majd szemben. Ez az amerikai kísérlet ha egyébre nem, legalább hasonló, könnyen végezhető kísérletekre ösztönözheti gazdáinkat. —6.

Amerikai gépek Erdélyben.

I.

November elsején, Kemény József báró szives meghívására, Maros-Némethibe mentem a Mc. Cormick-féle kukoricafosztó és szártéppő gép működésben való megtekintésére.

Kemény báró, meghívó levelében, többek között a következőket írta a gépről:

„ . . . Az eddigi próbák szerint, mit velem végeztem, nagyon jól dolgozik, jól fosztja a tengerit s a szár tépése éppen szép, a marha a kórét teljesen megeszi, ízék absolute nem marad, pedig már etetés után adtam úgy ökröknek, mint tehéneknek”

Érthető tehát az érdeklődés, melylyel már előre is viseltetem a ritka gép munkája iránt. És amit láttam, az teljesen meg is felelt várakozásomnak.

A shredder, melyet egy könnyű hatos gép hajtott, a tengeri kas mellé volt felállítva s a csövestől belerakott tengeriről a csöveket leszedve, azokat egy elevatoron a kasba szállította, a szárat pedig részben hosszában vékony szálakra hasogatva, részben pedig apróra szecskázva — szintén külön kazalba rakta.

Részletesebben leírva a gép működése a következő:

Egy etető, az 1. képen látható etető állványon állva, a kéréket feloldva és eltéregtetve az alsó felükkel előre — adja be a képen látható két, egymással ellenkező irányban forgó, henger közé.

A beadott szárat a két rovátkos hengerpár ragadja meg, amely a szárról a burokban levő csövet letöri és visszadobja az alatta levő tartályba, amelyben a fosztást keskeny sinekkel ellátott és ellenkező irányban forgó kis hengerek végzik. Ezeknek a munkáját megkönnyíti a hengerek hosszában járó kés, amely a borító héjat minden oldalról hosszában felmetszi. Az így megbontott burkolatot a hengerek aztán könnyűszerrel leszedik.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

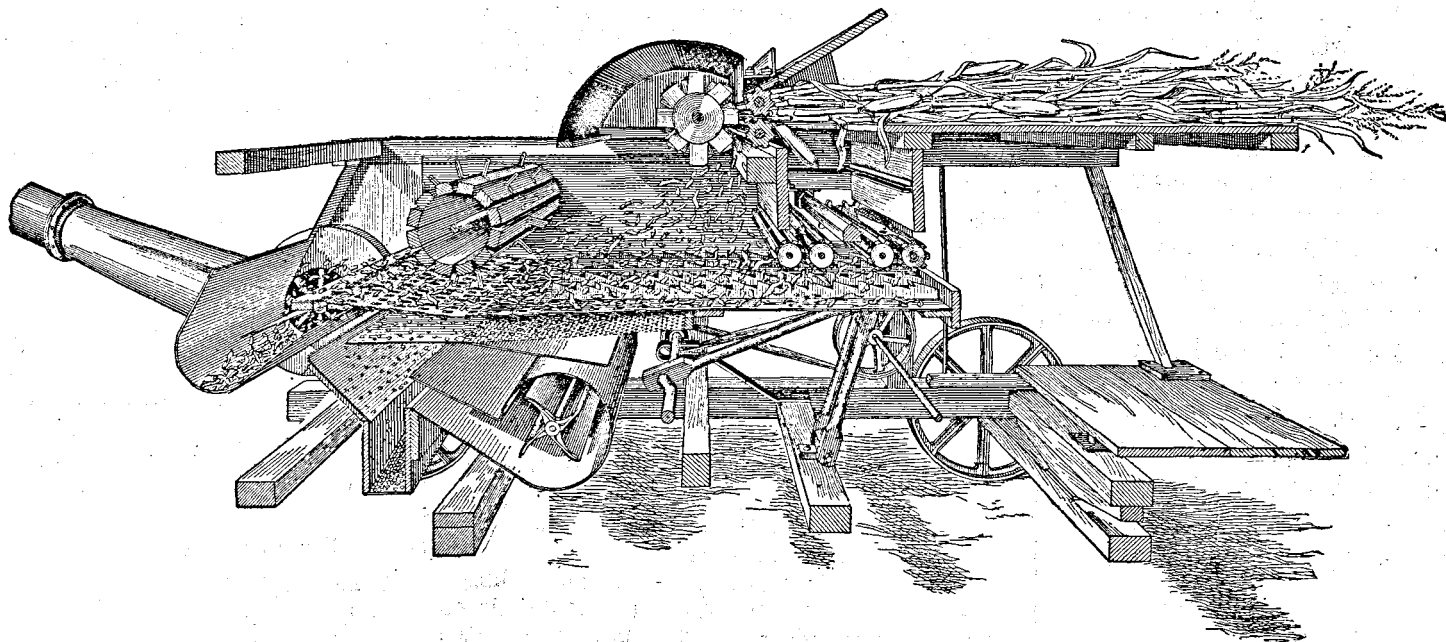
Az így letisztított tengeri-cső azután egy 25 cm. széles elevátorba kerül, amely egyenesen a kasba szállítja fel.

A hántást oly ügyesen végzi a szerkezet, hogy száz cső közül alig 1—2 kerül ki.

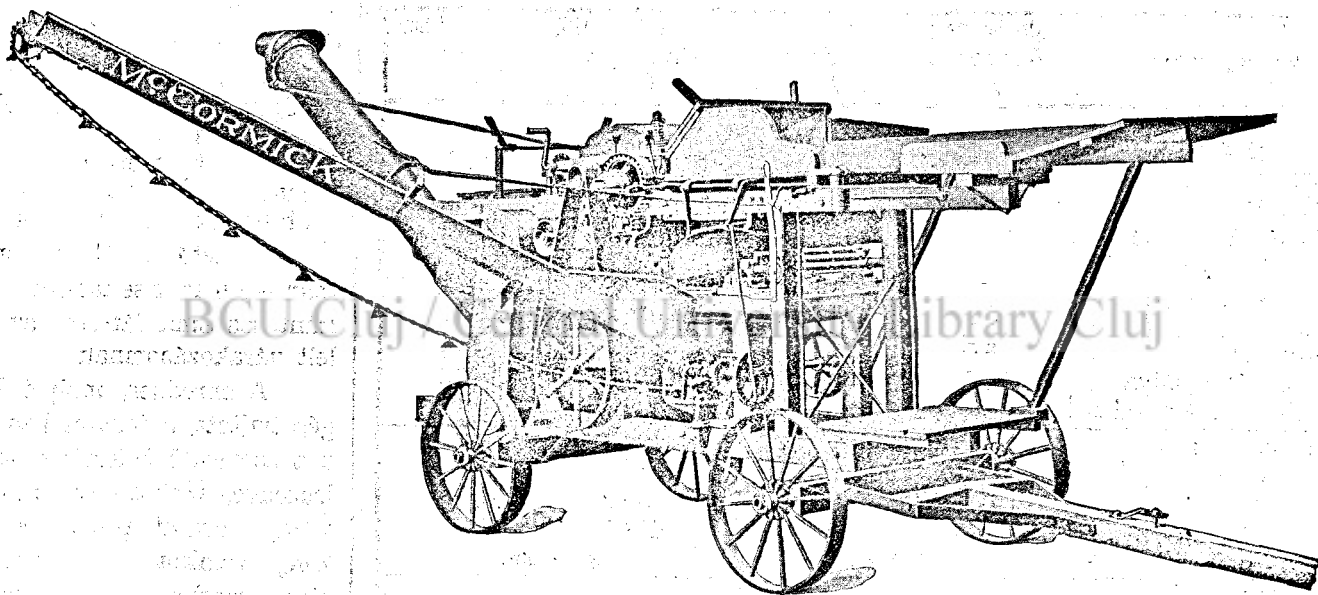
Az etetőnél egymásra forduló két rovátkos henger visszapattintván a szárról a csövet, magát a szárat gyorsan bekapja, szalaggá lapítja s a háta megett átadja a szecsckázó hengernek, mely kampós és különféle irányú

szecsckázza, úgy, hogy a kukoricaszárnak ilyen tökéletes elkészítését, elaprózását más eszközzel el sem lehet képzelni.

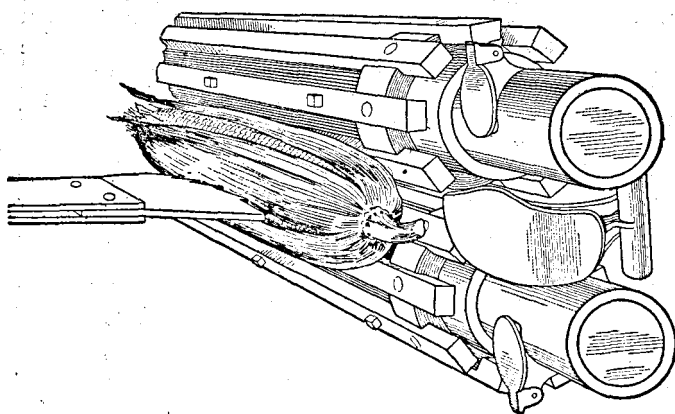
Ez a szecska már így is, ahogy van — igen jól etethető. Az állat munkájának felét

I ső kép.

II-ik kép.

III-ik kép.

hántatlanul belőle. Az ilyeneket az etető, vagy más a gép körül járó munkás, egyszerűen visszadobja a fosztó üregbe, ahonnan már másodszer nem jön ki takaróban.

A szemek sérülése ezen folyamat közben igen ritka s legfennebb a nyers csövek szenvednek itt-ott sérülést. Ezeket azonban, valamint a lepergett szemeket is, a gép különválasztva, egy más helyen adja ki, úgy, hogy a régi szokás szerint „disznóknak való” gyanánt kiválogatott nyersebb, gyengébb és kisebb csöveket e gépnél is külön osztályozva kapjuk meg.

Ez azonban nem a lényegesebb része gép céljának és működésének.

Minket elsősorban az érdekel, amit a szárral művel.

Lássuk tehát azt.

késekkel a hosszában érkező szálakat hosszirányban vékony szálakra hasogatja (köztük fűszálvékonyságúakra is), a keresztben átmennőket pedig rövid, 2—4 cm-es darabokra

— a gép már elvégezte. Hát még ha zombolyázzuk is azt és egyéb abrakneműekkel keverjük!

A gép az így feldolgozott szecsckát még egyszer megrostálja. Az esetleg közzé került nyers csődarabokat és szemeket külön választja, a tiszta szecsckát pedig egy igen erős fúvószerkezettel egy hosszú, tetzszerű irányban és magasságba állítható pléhcsőbe fujtatja, melyen keresztül az — egyenletesen elosztva — a kazal tetejére, vagy a besavanyító gödörbe kerül.

Íme a gép működése, nagyjából bemutatva:

Első képünk a gép átmetszetét mutatja. A második oldalnézetben. A harmadik a fosztó hengerpárt ábrázolja a kés működésével.

A gép naponta — 3—4 munkással —

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

200—250 q. csöves tengerit foszt meg és annak megfelelő szárat szecskáz fel.

Ez a munka olyan nagyarányú és olyan olcsó, hogy annak alkalmazása minden tengertermelő gazdának a legmelegebben ajánlható.

Nemcsak ebben rejlik azonban a gép haszna, hanem főképpen a tengeri szárnak teljesen értékesíthető takarmányává való feldolgozásában, melyre eddig alig gondolhattunk.

Tokaji László.

„Unikum“ nevű löherdörzsölőgép ismertetése.

Minthogy némai kisgazdaságomban az ideai löhercséplés folyama alatt alkalmam nyílt Török Árpád apahidai lakos tulajdonát képező „Unikum“ löherdörzsölőgép igen előnyös s praktikus használhatóságáról meggyőződnöm, azért bátor vagyok az „Erdélyi Gazda“ révén az e részben érdeklődő gazdaközönséget értesíteni s bővebb tájékoztatás végett az erre vonatkozó alantabb közölt adatokat velük közölni. Az „Unikum“ löherdörzsölőgép szerkezetének és működésének rövid leírása a következő:

Az „Unikum“ igen praktikus van szerkesztve. Főbb részeire osztva áll: egy fejtődobbal és annak burkolatával, amely egybe van építve a lök-elevátor burkolatával; a lök-elevátor a dobtengelyre van alkalmazva és egy csatorna az egész dobburkolatot hosszában, melyben egy szállító-csiga egyenletesen teljesíti a löhervirág beadagolását a fejtődobba. Ezen készüléket bármely cséplőgépre alkalmazni lehet oly módon, hogy négy csavar segítségével a gépnek alsó gerendájára erősíthető azon tájt, hol a polyva távolodik el a gépből. A szálás maglóhere épp úgy adandó a dobba, mint más egyéb szalmas termény, amely onnét a szalmarázóra jut. A virágot és töreket kirázva, a szalmát a gépből kidobja; kirázás után a törek és virág a törek rostára hull, melyen a virág áthullva a polyva rostára jut, a törek pedig eltávolodik. Polyvarostán a kifejtett mag áthull, míg a kifejtetlen virág pedig a rostán végig menve, eljut egy a szükséghez képest állítható deszkára, mely deszkát mindenkor úgy állítunk, hogy a kifejtetlen virágot a nagy szelelő árama ki ne fujhassa, ami nagyon elősegíti a fejtődobnak tökéletesebb működését, a dörzsölést és könnyebb járást. Mindamelllett, hogy a gép kettős munkát végzett, feltűnő könnyen és gyorsan a legtökéletesebb munkát végezte. Most a virágnak súlyosabb része belekerül a dobburkolat hosszában elhelyezett csatornába, hol az abban levő csiga által továbbítottatik a gépnek jobb oldalára és hele jön a fejtődobba és végig megyen megmunkálva a gépnek baloldali végéig, ahol belekerül a lök-elevátorba, amely a megmunkált löherét egy csövön feldobja a törekrázó rostára, azon áthullva, reá jut a polyvarostára, mely a kifejtett magot átengedi, azt átjuttatja a második tisztító műbe, hol szita és széláram által újból kitisztítva lesz; most innét megyen az osztályozó hengerbe, amely egészen be van huzva e célra alkalmas szövettel, melyen az aranka és más egyéb idegen magvak és földszemetek áthullanak, s így ezek a II. és III. osztályú magot tartalmazó zsákokba kerülnek, úgy, hogy I. osztályú meg lehetős tiszta magot nyerünk, melyhez hasonlót más e célra használni szokott gépektől nem ka-

punk. E gép előnyei más gépekkel szemben a következők:

I. A virágot nem kell kosárral hordatni s így 4—5 ember munkadíját megtakarítjuk.

II. Esős és szeles idő esetén a virág nem prédálódik.

III. A gép könnyű működésénél fogva sok tüzelő anyag takarítható meg.

IV. Jókarban tartása kevésbe kerül, miután csak két tengely kopik s rothadásnak nincs kitéve, mivel az egész szerkezet vasból van.

V. Szállítása igen könnyen történik, mert az egész szerkezet nem haladja meg a négy métermázsát s így egy szekérré könnyűszerrel felrakható.

VI. Sokkal többet lehet vele dolgozni, mint más hasoncélokra használni szokott gépekkel, mely tény bebizonyult nálam is, mivel az ideai gyenge termésből egy nap alatt öt métermázsát, Bitai Gyula szomszéd birtokos társamnál pedig, miután az ő heretermése az enyémmel kielégítőbb volt, két munkanap alatt husz métermázsát fejtett. Fentebb felsorolt előnyökből kifolyólag kérem ajánlatba hozni egy országos löhercséplési versenyt, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által. Szentbenedek. Tarsoly Zoltán.

Tejértékesítés Németországban.

II.

Mult számunkban közölt összehasonlításból kitűnik, hogy a német tejszövetkezetek átlagban jóval kisebbek a tejjgazdaságilag mintaképül szolgáló Dánia és Hollandia szövetkezeténél, s ennek a körülménynek tulajdonítják részben a német tejjgazdaság mérsékelt jövedelmezőségét; miután a kisebb szövetkezetek legegyszerűbb üzemének költségei a feldolgozásra kerülő tej értékét már aránytalanul terhelik, ami a szövetkezeteket a legszigorúbb takarékoságra kényszeríti. E takarékosági rendszerből következik azután, hogy sok szövetkezet a tökéletes üzemhez szükséges modern felszerelést nélkülözi és a kelően iskolázott személyzet híjával; üzemében a tudomány újabb vívmányainak alkalmazására képtelen; aminthogy üzemterjedelme nem is engedi meg költségesebb eszközök és gépek — például a tejszin pasztörizálására szolgáló, ma már alig nélkülözhető készülék — beszerzését, sőt még gyakrabban a vajgyártásnál annivá fontos jég alkalmazásával járó kiadásokat is lehetőleg elmellőzni kénytelen.

A tej viszonylag elégtelen értékesítése és a tejszövetkezetek üzleti eredményeinek ki nem elégítő volta mellett a német mezőgazdasági szövetkezetek 1903. évi augusztus havában Bonnban tartott tizenkilencedik nagygyűlése által egyhangulag hozott következő határozat:

»A tej szövetkezeti értékesítése igen sok helyen ki nem elégítő és úgy ez, mint az üzem költségei ugyanegy vidékbeli szövetkezeteknél is felette változók. Sürgősen ajánlatos ennél fogva, hogy a szövetkezetek statisztikai anyaga az eddiginél behatóbb összehasonlítás tárgyává tétessék s hogy minden igyekezet a költségek mérséklésére és az értékesítés fokozására iránytassék.«

Legmagasabb értékesítést természetesen a nagy fogyasztó központok közeli körzetei nyújtanak, hol a tej feldolgozatlan friss állapotban értékesíthető s hol emiatt a kezelési költségek is a termelőre nézve a legminimálisabbak. De ezen legmagasabb értékesítésnél ismét a közvetítés és szállítás költségei veszik rendszerint igénybe a fogyasztó által fizetett magas ár nagyobb részét s a termelő ezen legkedvezőbb esetben is, miután a város közelsége az állattartást megdrágítja, az ár arányában igen csekély haszonnal kénytelen beérni.

Általánosan észlelt jelenség, hogy a nagyobb fogyasztó piacokon a kereskedelem által a termelőnek fizetett nagybani árak a multhoz képest a legtöbb helyen jelentékenyen visszafelődtek és sehol sem mutatnak emelkedést, míg a fogyasztó által fizetett kicsinybeni ár legalább is változatlan maradt. A termelés fokozódása folytán megszapordított kínálat következtében előállott ezen helyzet már oda fejlődött, hogy a kereskedelem által engedélyezett árak a literenként mintegy 11—12,5 pfennigre becsült termelés költségeit néhol alig fedezik és e miatt több nagyobb városban az értékesítés körül a termelők és kereskedők között állandó harc folyik.

A friss tejet nagyban fogyasztó központok sorában legelső helyen Berlin áll, évi 200 millió liter meghaladó fogyasztásával, mely óriási mennyiség kitermelése első sorban Brandenburg tartomány, az úgynevezett »Mark« (örgrófság) mintegy 5000 tejjgazdaságának képezi feladatát és a termeszettől nem igen áldott talajjal bíró e gazdaságok üzemének nemcsak alapját hanem létfeltételét is.

Berlin lakosságának tejszükségletét, a város területén létező néhány nagy és számos apró, összesen 8640 tehenet számláló tehenészet által évente előállított 30 millió literen kívül, vagyis az összefogyasztás mintegy ötharodát, tehát a 100 km. távolságon belül fekvő vidéki gazdaságok látják el, miután a tejértékesítés ezen módját a térbeli fekvés szabályozza, amennyiben a nagyobb távolságról való szállítás költségeit már el nem bírja s mivel az egyesült tejkereskedők által a mult évben előterjesztett az a kérelem, hogy a vasuti tarifa mérséklés útján a 300 kilométerig terjedő távolságról való szállítás lehetővé tétessék, illetékes helyen visszhangra nem talált.

Ez időszert Berlinben az úgynevezett piaci tejért, franco pályaudvar, literenként fizetett nagybani ár 12,5—13,5 pfennig, míg a kicsinybeni ár 18—20 pfennig és pedig az üzletekben, vagy a reggeli és délelőtti órákban a városban közlekedő tartánykocsikból kicsapolva vásárolt tejért 18, a házba három liter mennyiségben alul szállítottért 20 pfennig. Jelentékenyen magasabb, literenként 30—60 pfennig árért kell azonban a teljes, illetőleg gyermekek és betegek táplálkozására rendelt tej.

A teljes tej és az úgynevezett piaci tej közötti megkülönböztetést az 1902. évi április 1-én életbe lépett, a tej forgalomba hozatalát újonnan szabályozó hatósági rendelet szűlte. E szabályzat az édes tejszin és tejfelre 10%, a tejszin habra legalább 25% és a »piaci tej« elnevezés alatt árusítható közönséges teje 2,7% zsirtartalmat ír elő azon korlátozás nélkül azonban, hogy forgalomba hozatala előtt abból elvonni vagy hozzátenni semmit sem szabad. Ennek természetes következménye, hogy a megszabott zsirtartalomnál természetből zsírosabb tejből a fölös zsírmennyiség elvonatik, vagy lefőlözött tejjel való vegyítés által a szabványra leszállítatik, ami a »piaci« és a teljes tej közötti árkülönböztetést okozza.

Hamburgban a friss tej nagybani ára a berlini piacénál valamivel magasabb. Ott a kereskedő 100 liter tejért általánosságban 13,75 márkát fizet a termelőnek.

A friss tej eddigi korlátolt szállítóképességénél fogva, annak forgalma kizárólag a belföldre szorítkozik. A külkereskedelmi statisztika e cikkből ugyan mintegy évi 150,000 mázsás behozatalt és 75,000 mmázsa kivittelt mutat ki, de ez nem egyéb mint a határszéleken természetesen lebonyolódó szomszédos forgalom, mely az ország belsejének tejkereskedelmi forgalmát nem érinti.

Baró Malcomes Jeromos.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Flu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakoszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gypajjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Miért nem jó megnedvesített kézzel fejni?** A „Bayerische Molkerei-Zeitung“ utolsó számában olvassuk erről a következőket: Sajnos nagyon sok helyen megvan még az a rossz szokás, hogy a tehenek fejését nedves kézzel végzik. Abból indulnak ki ugyanis az ezen eljárást követők, hogy nedves tehát sima kezekkel a fejés könnyebb, tehát sokkal gyorsabb is, mint száraz, durva kezekkel. Ez talán igaz is, noha még ezt is sok oldalról vitatják. Akinek gyakorlata van a fejésben, az száraz kezekkel éppen olyan jól és még gyorsabban végzi azt, mint ha a kezeit megnedvesíti. De miért vetendő el a nedves kezekkel való fejés? Ha egy tehén tőgyének csecsei nem teljesen tiszták, ami bizony nem éppen ritka eset, ha nem vetik alá a tőgyet minden fejésnél a körülményes lemosásnak, akkor természetes a nedves kezekkel sok piszkot mosunk le a tőgyről, melynek vagy a tejbe kell így jutnia, vagy a fejő kezén kell megragadnia. Az olyan szenny tartalma tehát, mely nedves kezekkel fejtett ki, szükségképpen nagyobb lesz, mintha száraz. előzetesen jó tisztára megmosott és megszáritott kezekkel történik a fejés. Minél szevesebb azonban a tej, annál könnyebben és gyorsabban fejlődnek és szaporodnak benne a baktériumok. Ha már most az ilyen tejet nem szűrik meg egész jól és nem hűtik le erősen, akkor az nagyon gyorsan megsavanyodik és eladásra többé-kevésbé alkalmatlan lesz. Ott tehát, ahol a tejnek rendeltetése a közvetlen eladás, csak száraz kezekkel történjék a fejés.

+ **Súlyvesztés a földön hagyott cukorrépanál.** A cukorrépaszedésnél veszteségek lehető elkerülése végett szükséges hogy a répát mindjárt elszállítsuk a gyárba, vagy legalább is megfelelő földtakaróval ellátva elvermelve tartsuk, míg földolgozásra kerül. A földön, betakarás nélkül hagyott répa súlyvesztését az alábbi kísérlettel sikerült meghatározni. Négy részre osztottak egy répamennyiséget, mindegyik részben mintegy 200 drb. répa volt s az egész rész súlya 100 kg. Az első és második rész mindjárt megvizsgálatott, míg a harmadik és negyedik betakarás nélkül a földön maradt. Ezeknek a részeknek októberben és januárban eszközölt vizsgálatánál naponkénti 0.75% súlyvesztés került ki. Ha csak rövid ideig marad is földön a répa a cukorrépa, már akkor is jelentékeny súly és cukor tartalomvesztés mutatkozik. Így például, ha csak egy napig van is a répa a meleg őszi levegőnek kitéve 6—8% vizet párologtat el, miközben természetesen vegyi változások is előállnak a répa levében. Azonkívül az ilyen cukorrépa nagyon erősen fonyad és ha később vermekben eltétnék, nagyon sok pusztulna el száraz rothadásban. Nemkülönben az ilyen répa földolgozása is sokkal nehezebb, mint a teljes létartalmú répáé.

+ **A répa sziv- és szárrothadása.** Ezen betegség úgy a cukor- valamint a takarmány-répát is megtámadhatja s azáltal ismerhető fel, hogy a középső, azaz az ú. n. szivlevelek gyors rothadászerű feketedésben elhalnak. Különösen akkor veszedelmes, ha korán lép fel s így elég ideje van a továbbterjedésre. Ilyen esetben a feketedés az idősebb levelekre is átragad s némelykor a répa teljes levélzete, egész levélformája elpusztul. Ha a betegség fellépte után augusztus—szeptember hónapokban esős időjárás következik be, akkor a növények új leveleket fejlesztenek, melyek az elhalt szivlevelek közül hajlanak ki. Ezen új levélképződmények kisebbek, mint az elhaltak,

sötétebb zöldszínűek s rendszerint egészségesek is maradnak úgy, hogy a beteg répa úsz-szel esetleg már teljesen új levélkoronával rendelkezik. A répa középérésén azonban az elhalt szivlevelek mindig felfedezhetők. A leírt betegséget egy gombafaj idézi elő a Phoma-Betac, mely azonban nemcsak a szivrothadásnak előidézője, hanem a répa úgynevezett szárrothadásának is, ami tulajdonképpen nem más, mint a szivrothadást előidéző gombának nagyobb mérvű elterjedése, magán a répagyökön. Rendszerint először a szivrothadás áll be, ami azután maga után vonja a szárrothadást. Megfordítva is történhetik, de már ritkábban. A szárrothadás tehát a szivrothadással teljesen analog rothadási processus s ennek is olyan ismertető jelei vannak, hogy más betegségektől és rovarrágásoktól könnyen megkülönböztethető. Rendszeren a répa felső vastagabb gyökreszt támadja meg ott, ahol az a legerősebben kihasasodik. Ezután a rothadás beljebb is terjed. A beteg répák télen át el nem tarthatók, mert ha kupacba kerülnek, a betegség rohamosan terjed, megrottva az egész répagyököt s veszélyeztetve az egészséges répákat is. Nagyon káros ez a betegség már azért is, mivel a beteg répák cukortartalmuk jelentékeny részét elvesztik, izetlenekké és élvezhetetlenekké válnak, ami úgy takarmányozási, valamint cukorgyártási szempontból nagy veszteséget jelent. A megbarnult részek íze rossz, minden édességet nélkülöző. A betegség ellen több-kevesebb sikerrel lehet védekezni 4%-os bordói lével. Három permetezés ajánlható. május, június, júliusban. A permetezés azonban csak a szivrothadás ellen ajánlható, tehát a betegség kezdeti stádiumában, vagy olyan helyeken, hol gyakori ezen betegség, ott annak fellépése előtt.

Háztartás.

+ **Fehér szörme tisztítása.** A használatban bepiszkolódott fehér szörmet könnyen és kevés fáradsággal ki lehet tisztítani. Régi buzakorpával bedörzsöljük az egészet, ez kivesszi a nagyobb pecséteteket, azután pedig fehér liszttel, még pedig lehetőleg 0—1-es számuval, addig dörzsöljük — persze folytonosan megújítva a lisztet — míg az tisztán hull le róla. Ekkor kirázzuk, kiporoljuk és lekeféljük.

+ **Bársony tisztítása és főfrissítése.** A tisztítandó bársony piszkos helyeit tiszta benzinnel megnedvesítjük, azután egy tiszta vászon zacskóba forró homokot teszünk s ezzel a bársonyt szál irányában keféljük, vagy pedig az egész bársonyt nem egészen friss, de nem is nagyon száraz kenyérmorzssával dörzsöljük. Ha zsírfoltot akarunk kivenni a bársonyból, akkor vágjunk kétfelé egy vereshagymát és szőr ellenében dörzsöljük be ezzel a bársonyt, azután engedjük jól megszáradni s ha száraz, a fonákjáról nedvesítsük meg s ugyanezen oldalt, felállított meleg vasalón húzzuk végig egy párszor.

+ **Hogyan óvjuk meg ruháinkat a megfagyástól.** Nagy mosásoknál, a téli hónapok beálltával, gyakran ki vagyunk téve annak a veszélynek, hogy a ruha megfagy a kötélén. Ez nemcsak kellemetlenség, hanem ártalmára is van a ruhának, pedig könnyen segíthetünk rajta. Ha az utolsó öblítő vízbe egy marék kenyhasót hintünk, akkor biztosan felakaszt-hatjuk ruháinkat a padlásra, még a legfinomabb darabokat sem kell féltünk, mert így nem fagy meg.

+ **Klórmososvíz készítőse, hogy a ruhának ne ártson.** 128 gr. klórmoszet egy kg.

súlyú esővízzel egy üvegbe teszünk, az üveget jól bedugaszoljuk és addig rázzuk, míg a klór-mész feloldódik, ami után 24 óráig állni hagyjuk. Utána egy másik üvegbe átszűrjük a vizet s vigyázunk, hogy az eljárás leülepedett klórmoszból semmi se jusson a leszűrt vízbe, a leszűrt klórmoszes vízzel telt üveget jól bedugaszoljuk, ráírjuk, hogy mi van benne, nehogy más egyébbel elcseréljük s eltesszük olyan helyre, hol nem egykönnyen lehet hozzá jutni. Ha tisztítani akarunk vele, egy vagy két kanállal teszünk belőle meleg vízbe és úgy áztatjuk bele a pezsétes ruhát.

+ **Narancstorta készítőse módja.** Nyolc tojássárgát, négy egész tojást, tizenhét és fél deka cukrot, üstben, csekély fokú melegen jól meghabozunk; ezután egy narancshéj felét egy darab cukron könnyen ledörzsöljük és a cukrot közéje keverjük. Most tíz deka lisztet és nyolc fél deka felolvasztott vaját főző kanállal lassan hozzákeverünk. Ezután az egészet két kis torta abroncsba töltjük és középfekü hőnél lassan megsütjük. A két tortalapot aztán barack-izzel megtöltjük, összeállítjuk, narancs konzervvel bevonjuk és megszáritjuk. Cukorral bevont narancsszeletekkel díszítjük körül.

+ **Gesztenyetorta.** Hat tojásfehérjéből kemény habot verünk, 15 deka cukrot, 17 deka áttört gesztenyét s végül 6 tojássárgáját hozzá verjük. Az egészet két torta formában sütjük meg s sütés után a következő töltelékkel tesz-szük bele: egy darab tojásnagyságú vaját felolvasztunk, belekeverünk 6 deka áttört gesztenyét és vaniliás cukrot kedvünk szerint. A tortát ezután bevonjuk csokoládéval, melyet úgy készítünk egy darab tojásnagyságú olvasztott vajba két és fél tábla csokoládét teszünk, ezt addig kavargatjuk tűzön, míg folyékony nem lesz, de forni nem szabad. Azután a tortát ezzel behúzzuk. Habtejszint külön tában hozzá adunk.

Gazdasszony.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgató-választmánya 1904. évi december hó 20-án, (kedden) d. u. 3 órakor — Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Tárgyak:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Miniszteri leiratok és felterjesztések:
 - a) katonai korpa ügyében,
 - b) gépmegrendelések bélyegmentessége ügyében,
 - c) hadsereg term. ellátási tanfolyamról.
3. Magyar Gazdaszövetség átirata: Szociálpolitikai előadások tárgyában.
4. Orsz. Magyar Gazd. Egylet:
 - a) biztosítási törvény jav. tervezetét megküldi,
 - b) kendertermesztés érték. ügyében,
 - c) vakokat gyám. orsz. egyll. érdekében.
5. A kolozsvármegyei szakosztály szabályzat-tervezete tárgyában kiküldött bizottság jelentése.
6. Orsz. Erd. Egylet: A legelőgazdasági törvény előadói tervezetét megküldi.
7. VIII. Nemzetközi állatorvosi kongresszus támogatást kér.
8. Jelentés a parcellázott telkek ügyében.
9. Egyleti irodahelyiség jövő év elhelyezésének ügye
10. Ülés napjáig beérkező tárgyak.
11. Esetleges indítványok.

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Félremagyarozott szavak helyreigazitása.

(É.) A Szászvárosban megjelenő *Bunul Econom* című mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi hetilap legutolsó vezetőcikkében foglalkozik lapunk múlt számának első, „Az erdélyi kérdés mezőgazdasági kérdése” című cikkével. Oly ritkán van részünk abban, hogy az erdélyi oláh intelligencia mezőgazdaságpolitikai kérdésekkel foglalkozik, hogy — kedvünk lenne azt mondani: még az apagyilkosnak is megkegyelmezzünk — még a nem is egészen tárgyilagos, nem is egészen igazmondó megnyilatkozással is foglalkozni akarunk rövidesen. Annál is inkább, mert a *Bunul Econom* fején az áll, hogy a szászvárosi gazdasági egyesület és a nagyszebeni román gazdasági egyesület orgánuma.

Hát ez a *Bunul Econom* behatóan reflektál legutóbbi vezető cikkünkre és annak kapcsán ugyancsak leszól és támad minket. Majdnem igaza is lehetett volna illusztris lapársunknak. Ha abban a vezetőcikkben az a tendencia lett volna, melyet a *B. E.* támad, ha abban azok az állítások foglaltattak volna, melyeket ez a lap tollunk hegyére ad, akkor nemcsak az ő szempontjából, de mindenféle szempontból indokolt lett volna az a megróvási kaland, melyben ez a lap részesíti. Csakhogy az a tendencia, melyet cikkünkben kiolvassunk sem a sorokban, sem a sorok között nincs meg, hanem csupán a cikkirő fantáziájában és azok az állítások melyeket nagy apparátussal össze akar zúzni és nagy hévvel visszautasít, egy kis ferdítési mivelet után kerültek a „*Chestii economice*” című cikk szerzője elé.

Aki a mi cikkünket olvasta, az meggyőződhetett, hogy tárgyilagosan, szinte szokatlanul tárgyilagosan méltattuk benne az erdélyi oláh népfaj gazdasági tevékenységét és nyíltan kimondtuk, hogy az erdélyi probléma megoldása „annak alapos ösmeretét, tárgyilagos megbírást, harag és szenvedelmesség megelgultság nélkül való megvitatását igényli” és most már hozzáteszszük azt is, hogy a mi részünkről is, de a másik részről is. Mert olyan agyrémből fakadt mesékkel előállni, mint a *B. E.*, hogy mi a negyvennyolc előtti időket hívjuk vissza, mikor az oláhság zsellérekből állt és a magyar nemesség még a szász kiváltság voltak csak itt az egyetlen urak: ilyen rémségekkel bizony föl lehet izgatni beteg idegzetű olvasókat, de nem szabad traktálnia egy komoly lapnak az ő olvasóközönységét. Negyvennyolcra komoly érzéssel gondolhatunk vissza mi is és az oláhok is; de a véres eseményeken fölül ragyoghat a mi szemünk előtt is, ez oláhság szeméi előtt is a jobbágyság fölszabeditásának ténye, melynek eltagadhatatlan következménye az oláhság megerősödése. Negyvennyolc előtti állapotokban nem akarunk lenni mi sem, más sem. Mi azt akarjuk, hogy a magyar állam ő minden polgáraival előbbre haladjon, mind előbbre.

Ami aztán a mi lapársunknak azt a másik állítását illeti, hogy mi az államnak segítségét kérjük a magyarság érdekében, hát abban igaza van. De azt már nem mondja kollégánk, hogy mi az állam segítségét kívánjuk oláh polgártársainknak is, hogy szószerint azt mondtuk: „az államnak főfontosságú érdeke az is, hogy az anyagi helyzetnek és gazdasági viszonyoknak javításával minél hathatósabban nyerje meg magának polgárai hűségét és ezzel együtt államfönntartó és erősítő munkásságát”. Ilja hát ilyen vitatkozási modorral aztán könnyű lesz lapársunknak román nyelvű és érzelmű olvasóinak szívéhez közel férni, de bizony nehéz lesz az igazmondás és az igazság útján megmaradni. Ha lapársunk inkább ahhoz húz, mint emezekhez — legyen neki az ő gusztusa szerint.

Ami közös törekvésünknek abban kell lennie, hogy megismerjük egymást. És mi tántorithatatlanul fogunk haladni azon az

uton, mely az oláhság megerősödésének és terjedésének földerítéséhez vezet. Ennek az oka az oláh pasztság mezőgazdasági viszonyai és életmódjában van a mi véleményünk szerint. De ennek az oknak mélyéig kell egyszer hatolnunk, hogy tanulhassunk, hogy okolhassunk belőle,

— **Értesítés.** A kereskedelemügyi miniszter ur öngyméltóságának f. hó 3-án kelt 74,513/III. sz. rendelete értelmében f. hó 9-től kedődőleg gazdák részére szállítandó **szálastakarmányok** szállításánál a szállitmányhoz igazolvány csatolása **nem szükséges** anélkül is kedvezményes szállításban részesül. Azonban **erőtakarmányok** szállításánál jövőben is szükséges.

— **A takarmány kedvezményes szállításának kiterjesztése kereskedelmi küldeményekre.** Az idej rendkívüli takarmányhiányra való tekintettel kizárólag mezőgazdákknak engedélyezett díjkezelvényeket tudvalevőleg a közvetítő kereskedelem igénybe nem vehette. Ezen korlátozás folytán a kisgazdák, kik sokkal nagyobb mértékben voltak ráutalva a kedvezményekre, mint a teljes kocsirakományok beszerzésére képes nagyobb birtokosok, állítólag a kedvezmények élvezetétől nagyrészt elestek. Ezen helyzet megszüntetése céljából most a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elrendelte a kibocsájtott intézkedések oly irányu kiegészítését illetve megváltoztatását, mely szerint a közvetítő kereskedelem tevékenysége a szükséges takarmánymennyiség beszerzése körül nem nehezített meg és a közvetítő kereskedelem címére feladott takarmányszállitmányok egyenlő feltételek mellett, egyenlő elbánásban részesíttetnek a szállitási díjkezelvények tekintetében.

— **Gazdatisztek gyakorlati vizsgálata Kolozsvárt.** Mint értesülünk, a gyakorlati vizsgálatra jelentkezett gazdatisztek közül 35 a **kolozsvári** gazdasági tanintézetnél fog megvizsgáztatni, még pedig **januárius utolsó és februárius első napjaiban.** Örömmel adunk erről hírt az érdekelt gazdatiszteknek, mert mi és az erdélyrészi gazdatiszti egyesület voltunk azok, akik erőlyesen kardoskodtunk amellett, hogy az erdélyi országrész gazdatiszteit ne egy távoleső gazdasági tanintézetbe utasítsák vizsga letételére, mikor itt van a kolozsvári gazdasági tanintézet, mely mindenféle szempontból a legalkalmasabb arra, hogy bizonyos kör vizsgáznai akarói itt tehessék le a gyakorlati vizsgálatot. Most még csak azt figyeljük éber figyelemmel, hogy a vizsgálóbizottság gazdatagjai is a kívánalmaknak megfelelően választassanak meg.

— **Baromfitenyésztőket képző női munkáiskola.** Tallián földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy Gödöllőn a központi baromfitenyésztő telepen nők számára egy éves kurzust rendeztet. A kurzus január 15-én nyílik meg. Helyiséghánya miatt egyelőre csak az államköltséges helyek töltenek be és a telepen internátus lesz. A kurzus eddig férfiak részére rendeztetett, az új szervezeti szabályok szerint kizárólag nők számára tartják fenn, mert a miniszter a nők kezébe jobban eső gazdasági ágat tisztán nők foglalkoztatása mellett kíván fejleszteni.

— **Komlótermesztésünk 1904-ben.** A következő adatok igazolják, hogy a komló még az idej aszályos évben is tisztességes hasznot adott. A zárjelben levő számok a múlt (1903.) évre vonatkoznak. Ilazánk komlósterülete: 992 kat. hold régi telepítés és 353 kat. hold új ültetés = 1343 kat. hold. Hét év óta 710 hold a szaporodás! Egy kat. hold **országos** termésátlaga 2618 kgr (348), Erdélyben 363 (392), Dunántúl 202 (270), az Alföldön 335 (431), s a Felföldön 1475 (300); termés

2997 q. + 137 q. „szűz” termés = 3134 q. összes termés. Egy q. komló **országos** átlagára 338 (335) kor. volt, a Királyhágóntúl 3735 (335), a Dunántúl 306 (300), az Alföldön 304 (307), a Felföldön 372 (373); az átlagok szorozatából 884 kor. **nyers,** illetve 484 kor. (665) tiszta jövedelem esik kat. holdanként. A legnagyobb termés 800 kgr. (Ilyefalva. Német-Palánka, Petrőczön) volt, a legmagasabb ár: 460, 420, 400 kor. volt. —r—s.

— **Az erdélyrészi komlósterület.** Az 1898-ban végzett komlóstatisztika szerint akkor az országban 636 kat. hold komlóskert volt s a Királyhágóntúl 313 kat. hold. Ma itt 71 községben 3355 kat. hold régi kert van s 76 k. hold új telepítés, összesen 4115 kat. hold, az emelkedés tehát 985 kat. hold. Az Alföld területe 140 hold volt s ma 665 kat hold, tehát — kivált a Bácskában — jelentékenyen felülmulta hazarészünk komlósterületét. Egészséges kivétel mellett azonban nincs mit félni a bácskai versenytől, mert ott már augusztus közepén megindulnak az eladások, a mi komlónk csak szeptember első felében kerül a piacra, addig meg is romlik, meg is javul a világpiac: sőt itt 10—20 koronával mindig jobb árat kapunk árunkért, ha a szárítás és kezelés megfelelő. —r—s.

— **Német komlómám.** Egy osztrák szaklap közlése szerint a német kormány engedett a nagyhatalmu sörgyárosok kívánalmának s a közös vámterület határán 1905-től kezdve 40 márkára szállította le (a tervezett 60 márkáról) a komló vámját. A csehek némileg megnyugodtak ebben, mert sok finom komlójukkal megbírnák a 48 koronás vámost s így valószínűleg a tömegkomló vételétől tartozkodni fognak. ha csak Anglia felé transitó forgalmat nem eszközöl ki a bécsi kormány a saazi usance komló részére. Miután a magyar komló eladásánál Kőbánya nemtörődősége folytán még mindig az osztrák-cseh vevőkre vagyunk utalva, a jövő komlótermesztésénél figyelembe veendő, hogy: régi komlóskertek felújításánál vagy újabb kertek telepítésénél csak finom komló ültetessék, habár az kevesel is terem. Bizonyos helyeken a korai komló is használható, mert a dunántúli példák szerint ott az augusztus elején kész komlónak **mindig biztos a piaca.** Mig a hazai közvetlen fogyasztás meg nem indul, csak **kisebb mértékben** ajánlatos a komlóskertek ültetése. Ha Saaznak termelnénk továbbra is, úgy 48 kor. vám + 20 kor. szállitási költség + 400 kor. évi törlesztési s munka költséggel szemben a hasznossági számításban az utolsó tíz év 160 koronás átlagára mellett kat. holdanként legalább 400 kg-ra kell emelni (orsz. átlagban) a finom komló termését. —r—s.

— **Az adótörvény módosítása.** Aranyos-Tordavármegye feliratot intézett az adótörvény módosítása tárgyában s e feliratot pártolás véget az összes törvényhatóságokhoz is megküldötte. A feliratban a vármegye az adótörvény olyan módosítását kívánja, hogy elemi csapások tűz, víz, de főleg szárazság alkalmával, a meddön maradt természetes kaszálók és legelők állami adója az inséges évre engedtessek el. Az adótörvény értelmében ebben a kedvezményben jelenleg a szántóföldek részesülnek s ennek kiterjesztését kéri most Aranyos-Tordamegye.

— **A VIII. nemzetközi állatorvosi kongresszussal kapcsolatosan nemzetközi értekezlet fog tartatni a tropikus állatbetegségek tárgyában Budapesten.** A folyó évi május hó 25—31 ig a delatrikai angol gyarmatok képviselői Fokvárosban értekezletre gyűltek össze, melyen a Dél-Afrikában uralkodó állatbetegségek ellen való védekezés módjait megvitaták. Ez az értekezlet záró ülésében elhatározta, hogy lépéseket tesz abban az irányban, hogy az 1905. évben **Budapesten tartandó nemzetközi állatorvosi kongresszussal** kapcsolatban, külön értekezlet tartassék, melyre a dél-afrikai államok és gyarmatok, az ausztráliai és újzeelandi angol gyarmatok, Indiai-Egyiptom, az ászak-amerikai Egyesült államok, a dél-ame-

rikai államok s általában mindazok az országok és gyarmatok képviselői meghívassanak, amelyekben ugyanazon, vagy hasonló betegségek fordulnak a háziállatok között, mint Dél-Afrikában, hogy ezeket a betegségeket tudományos megvitatás tárgyává tegyék. A kongresszus szervező-bizottsága már megelőzőleg is napirendre tűzte a tropusi betegségeket, a fokvárosi értekezlet azonban még inkább hozzá fog járulni ahhoz, hogy a budapesti állatorvosi kongresszus iránt a legtöbb világrészek szakembereiben is érdeklődést keltsen. A legutóbbi időben dr. Lydtin titkos főkormánytanácsos Baden-Badenből, Bider miniszteri osztálytanácsos Bécsből, dr. Bang tanár Kopenhágából, Cope A. a földmívelésügyi miniszterium osztályfőnöke Londonból, dr. Nogueira tanár Lisszabonból, dr. Thomassen tanár Utrechtből, dr. Halm O. a norvég kormány állategészségügyi igazgatója Krisztíániából és Popovits A. állategészségügyi előadó Belgrádból értesítették dr. Rätz István kongresszusi főtitkárt, hogy a kongresszus helyi bizottságai megalakultak, vagy alakuló fülben vannak és így a már előbb szervezett porosz, szász, olasz, francia, belga és hesseni bizottságokkal együtt ma már a legtöbb európai államban szervezve van a kongresszus helyi bizottsága, ami legjobban igazolja a kongresszus iránt megnyilatkozó széleskörű érdeklődést.

— **Besztercei szilva Párisban.** A magyar gyümölcs jó hírnevére élénk tanúságot szolgáltat az az adat, hogy ez évben Szatmárból és Maros-Tordából waggonszámra szállítottak besztercei szilvát Párisba, ahol a vásár csarnokokban mint magyar szállítmány és termény került a piacra és igen kapós volt.

— **Száritott gomba.** Berliini tudósítás szerint száritott gomba (vargánya, veresgalócza, kucsmagomba stb.), valamint konzervált gomba a németországi piacokon vevőre találta. Érdek-

lődő hazai czégek németországi gomba-import czégek czimeit a Kereskedelmi Muzeum igazgatóságánál Bpest, Váci-körút 32. sz. kaphatják.

— **Ingyen és bérmentve „Az Ujság.”** minden előfizetője kivétel nélkül megkapja „Az Ujság” politikai napilap Nagy Képes Naptárát. „Az Ujság” húsvéti ajándéka a **Herczeg Ferenc Album** lesz. Állami, megyei, városi tisztviselők, lelkészek, tanárok, tanítók „Az Ujság”-ot kedvezményes — havi 2 korona árban kapják. Megrendelő cím: „Az Ujság” kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi út. „Az Ujság” előfizetési ára: 1 óra 2:40 kor., 1/4 évre 7. k., 1/2 évre 14 k., 1 évre 28 korona.

— **A „Fiumei kávébehozatali Társaság” kolozsvári fióktelepe,** Mátyás királytér 12. szállit bérmentve és vámmentesen **eredeti fiumei árakban kávé, teát, rumot, francia és hollandi liqueuröket, csokoládét, cacao.** 1436.

A

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapitókéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os
Záloglevélkölsönöket
nyujt és pedig 4%-os kölsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2% évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2% évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölsön összegére nézve **az Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkötvények

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyujtása és előzetes eljárása révén kitünő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet”

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére **ingatlan jelzálog kölcsönök**

„Kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőség gyors és költséget kimelő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmü jelzálogkölsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugyönség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet heremagtisztító raktára működését megkezdte. Cim: Kolozsvár, áruraktár.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

BCU Erdélyrészi piaci ártudósítások.

A jelentés		Búza I. rendű	Búza II. rendű	Rozs	Árpa	Zab	Török-búza	Tej 1 liter	Vaj 1 kgr.	Tojás 5 darab	Réti széna q.	Őszi szalma 1 szekér	Tavaszi szalma 1 szekér	Lóhere-mag q-ként	Lucerna-mag q-ként	Túzfű 1 köbméter	Marha hús 1 kiló	Sertés hús 1 kiló	
helye	napja	m é t e r m á z s á n k é n t																	
k o r o n á k b a n																			
Brassó	XII. 1.	20-89	20-63	15-89	13-44	14-40	15-77	-20	3-10	-35	6-90	4-	.	.	.	4-80	-96	90-	
Beszterce	XI. 30.	18-	17-	16-	16-50	13-50	17-	-30	2-	-50	10-	8-	5-	132-134	134	7-	-72	80-	
Derecske	XII. 1.	19-	17-50	16-	14-	14-	17-	-16	1-	-40	8-	7-50	-52	24-	
Dicsőszentmárton	XI. 30.	18-	15-	15-	14-	13-	18-	.	.	.	8-	5-	.	.	.	5-	-80	.	
Fogarás
Gyulafehérvár
Hátszeg	XI. 28.	18-	16-	14-	.	19-	10-	-20	2-	-25	9-	4-	.	200	180	4-20	-72	24-	
Kézdivásárhely	XI. 30.	20-54	19-94	14-10	11-69	11-52	16-86	-16	2-50	-35	7-	.	.	160	180	.	-88	.	
Kolozsvár	XII. 15.	19-60	18-	15-80	.	13-10	17-	.	.	.	22-	6-	.	.	.	6-30	-96	.	
Dés	XII. 6.	18-	17-	16-	17-	13-10	17-	.	.	.	9-	5-50	.	.	.	4-	-76	76-88	
Nagy-Szeben	XII. 13.	19-02	18-58	15-19	15-26	12-30	17-89	18-20	2-	-40	9-50	3-50	.	.	.	6-	96-140	90-112	
Sepsiszentgyörgy	XII. 12.	20-	18-	14-40	12-40	10-40	16-30	-24	.	-40	16-	6-	.	.	.	14-	-80	1.12	
Szamosújvár	XI. 30.	20-	19-	16-	15-	14-	16-	-24	2-	-20	8-	4-	.	160	140	4-40	-80	80-	
Szász-Sebes	XI. 3.	19-50	17-	16-40	.	14-40	16-90	.	.	.	10-	5-	-80	.	
Szászváros
Székelyudvarhely*	XII. 13.	12-50	11-	11-	.	10-50	12-50	-24	1-60	-40	8-	5-	-80	1-20	
Torda
Vajda-Hunyad	XI. 30.	29-	18-	14-	.	16-	16-	-24	2-	-35	10-	-80	.	

* A székelyudvarhelyi piaci ártudósítás adatai nyilvánvaló tévedésből annyira elütnek, hogy azok bizonyára nem egészen felelnek meg a valóságos áraknak

„Grand Prix” (a legnagyobb kitüntetés) a párisi világkiállitáson.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállit tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, útbaigazítással készséggel szolgálunk. 1018.

ISPÁNI ÁLLÁS

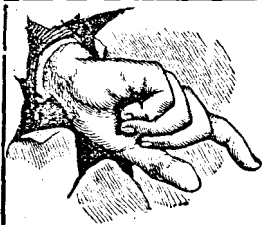
1442

betöltendő a

mező-örményesi gazdaságban
1905. január hó folyamán.

Pályázhatnak:

Nőtlen, több évi gyakorlattal
bíró, földmives iskolát végzett
egyének.

A czimre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia külön-
gességek (óvszerek)
csak F. Bergueran-
filis leghiresebb páris
gyárostól legelőnyö
sebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület,

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és
bérmentve 1356

Jutányosan eladó

Százados

ujmarhamérlegek

1500 klgr. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 mé-
ter hosszú, 1 1/2 m. széles,

Uj szekér

hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylal
4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Becserélek

ócska marhamázsákat uj hidmérlegekre — Minden
mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban
tartás mellett.

DÉNES MANÓ mérleg-
műszerész.

Budapest, VII., Dohány-utca 78.

Segéd gazdatiszt állást keres

földmives iskolai tanfolyamot jeles ered-
ménnyel végzett és több évi gazdasági
gyakorlattal bíró segédgazdatiszt a gazda-
ság minden ágában jártas, 33 éves, magyar
és román nyelvet tisztán bírja. Czim: De-
mény Andor Déva. 1443

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czimem:

VODICKA F.

földbirtokos

Smrztiz, (Hanna)

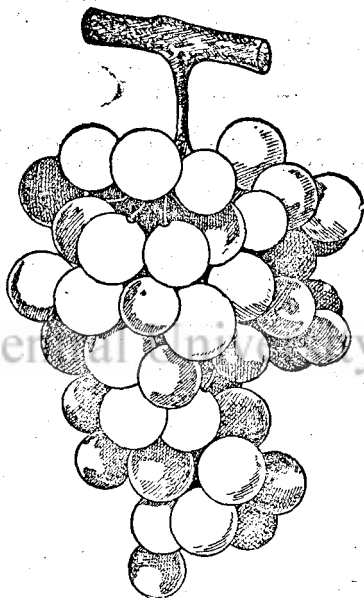
Morvaország.

Minták ingyen és bér-
mentve!

1431

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legelőszőlő árak

Legelőszőlő árak

1429

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki
ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskolá-
jának árjegyzékét, amely szőlőiskola állami se-
gélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
Tartalékok	Alapítók	1.270.000.— "
	élet	200.000.— "
		255.200.02 "
	Összesen:	2.125.200.03 K.

1901. évi fölösleg 90.349.— K
1902. " " 59.782.36 "
1903. " " 109.331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintőz
az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

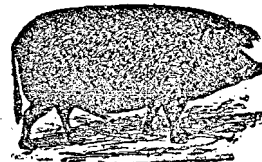
az igazgatóság.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölesönöket nyújt és
BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Simay-Hazslinszky-féle

sertésvész elleni gyógyszerrel (1379.)

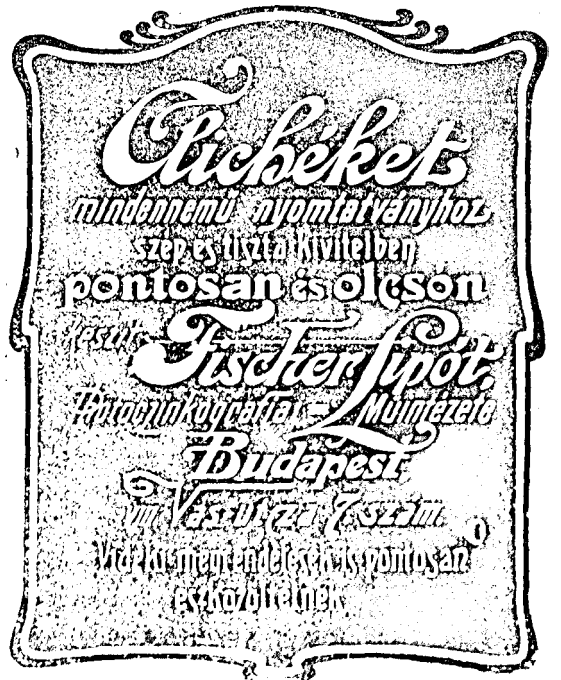

több helyen kísérlet tété-
tett és annak eredményes
alkalmazása a gazdák vé-
leményét mindig nagyobb
körben és tekintélyes ter-
melők előtt kétségtelenné
tette.

Az állami nagy kísérletezés céljaira, vala-
mint a külföldi megrendelésre készített
gyógyszerből, míg a készlet tart

kísérlet céljára való

megrendeléseket közvetít az „ERDELYI GAZDA“
kiadóhivatala is Kolozsvárt

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1351.

Most jelent meg!

Endrődi Sándor Költeményei

1447

1867—1901.

Első népszerű kiadás.

Ára díszkötésben, a szerző arcképével 3 kor.

SINGER és WOLFNER kiadása
Budapest, VI., Andrassy-út 10.

Gazdasági Ispán, számtartónak

ajánkozik 27 éves. nőtlen, gyakorlatilag képzett gazda, ki szépirással rendelkezik, jártas raktárak kezelése, munkák felügyelete, takarmányozás, némileg kertészeti dolgokban.

Katonaságot, mint szolgálatvezető őrmester szolgálta ki s így a rendet és fegyelmet jól ismeri s azt másokkal is megtudja tartatni.

Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatalában. 1445

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsőhelyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ez időszerint 15-féle különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó erőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnyezim: Kalmár-rostagyár.

Hódmező-Vásárhelyen.

1274

Világhírű!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63cm. nagyságban ára 20 korona.

Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára 5 kor.

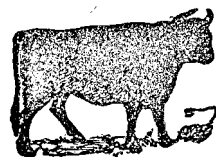
Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. (1382.)

„REKORD“ festészeti műintézet
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 46.

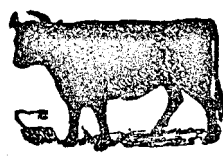
Száj- és körömfájás ellen

biztosan s alaposan gyógyító szer a legujabban feltalált, előkelő gazdák s szaktekintélyek által kipróbált s kitűnőnek bizonyult

— dr. BIRÓ-féle —

BOVINOL

mely úgy száj-, mint körömfájásnál biztosítja a gyors és alapos gyógyulást. — A BOVINOL bekenésnél undort nem gerjeszt, az állatok étvágyát nem rontja, a szájrüget nem csipi, de kellemes hűsítő hatásánál fogva az állatok könnyen türik. — **Használata:** Pamacsos a szájrüget naponta 2-szer kell jól bekenni; 1—2 nap múlva, midőn a nyálfolys megszűnik elegendő 1-szer. Körömfájásnál a piszoktól megtisztított körömök között kell bekenni.

1 üveg ára 2 korona. 1376

Főraktár: Wolff-gyógyszertár, Kolozsvár.

Megrendeléseket elfogad az „Erdélyi Gazda“ kiadóhivatala is

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1017

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyezim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocskénőcs, hajtószijjak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által oltározott legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberradói répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigali mag után először termelt kitűnő lenmagot, bal-tacslint, székely tengerit, hanna árpát, dúppaul zabot és egy nagyon bőven termő svéd zabkülönlegességet a legjutányosabb árák mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borjú, sertés, stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni szíveskedjenek, mivel a Királyhágón tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

Fischer és Társa

— Faiskolák —

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok, Gleditsziák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber

Gömbakác. Szamocza, Ribiszke (vörös szőlő) Egres stb. stb.
Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.
Szakszerű csomagolás. 1352

BÜKKFA-SZÉN

legolcsóbban beszerezhető
— csakis waggonszámra —

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda”
kiadóhivatala is. 1423

Karácsonyi és Újévi ajándéknak
legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és Fiuk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

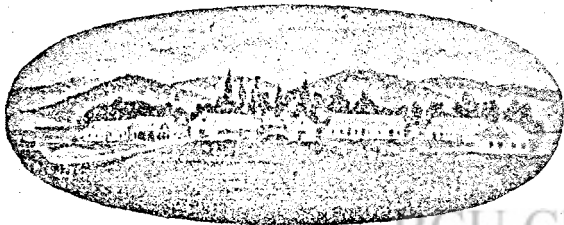
Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényelmes viseletűt készítenek. Vidéki rendelmenyt pontosan eszközölés, gyermekruha rendelmenynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó árút küldök. Baba kelengye, keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — **Határozott jutányos árak.**

Szíves pártfogást kér

1434

Stein S. és Társa,
Mátyás kir.-tér 2. sz.

1905. január 1-től a tanácsház alatti helyiségben.

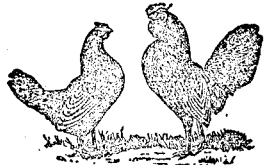
Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czim a kiadóhivatalban megtudható. 1415

Gróf Teleki László Gyula úr kendi-lónai baromfitenyésztéséből

többször kitüntetett nemes baromfiak adatként el: 1. telivér orpington jérczék I-ső osztályu darabonként 7 kor., 2. telivér erdélyi kopasznyakuak, fehér csőr és lábbal I-ső osztályu törzse 20 kor., II-od oszt. 14 korona, 1 darab kakas 8 kor., 3. langshan és plymuth tyukok darabonként 4 korona, 4. Orpington és langshan, továbbá Orpington és plymuth keresztezésű kakasok és jérczék darabonként 3 koronáért, 5. pekingi ruczák prima minőségben törzse 20 kor., II-od osztályu 14 kor., 6. bronzpulykák törzse 24 kor., 1 drb. kiváló szép kakas 10 kor.

Megrendeléseket elfogad: 1441

az uradalmi intézőség Kendi-Lóna. (Szolnok-Dobokam.)

Szolnok-Dobokamegyében

Magyar-Köblös határán

39 k. hold erdő fája

(bükk és egyéb tűzifák, a tölgyes kivételével)

eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal

Báró Petrichevich Horváth

Kálmánnal

Felső-Zsuk u. p. Apahida.

1444

1903. évi termésű,

legfinomabb szénából készített

széna-szecska

100 netto kilogrammonként

10 koronáért kapható — csak 100 klgr. felüli vételnél —

Gzell Frigyes és Fiai

Téglás-utcza szeszgyárában Kolozsvártt.

Megjegyzés. Tapasztalataink szerint a széna-szecska-ból, viszonyítva a vágatlan szénához, legfeljebb csak 20% rész szükséges és ezáltal legalább 10% rész széna megtakaríthatik. Ha a marha vagy ló kezdetben ezen táplálékot szokatlanságból nem is szívesen enné, biztos, hogy 4 nap alatt jobban fogja kedvelni minden vágatlan szénánál. 1438.